

Sygn. akt VII U 2396/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Lucyna Stąsik - Żmudziak

Protokolant - starszy sekretarz sądowy Wioletta Wójtowicz

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2016 roku w Lublinie

sprawy L. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania L. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 3 października 2014 roku, znak:(...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ponownie ustala od dnia 1 października 2014 roku wysokość emerytury L. B. przyjmując do ustalenia wysokości podstawy wymiaru przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia od 1970 roku do 2001 roku, w tym podstawę wymiaru składek za rok 1977 w wysokości 53.504,00 (pięćdziesiąt trzy tysiące pięćset cztery) złote i ustalony wskaźnik podstawy wymiaru wynoszący 112,75%;

II. stwierdza, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie prawa do świadczenia w terminie.

Sygn. akt VII U 2396/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 03 października 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. po rozpoznaniu wniosku z dnia 01.10.2014r. odmówił L. B. prawa do ponownego ustalenia prawa do emerytury. W uzasadnieniu podniesiono, że do ustalenia prawa i wysokości emerytury ZUS uwzględnił dochody za rok 1977 w oparciu o przedłożone zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu. Wnioskodawca nie przedłożył nowych dowodów, które miałyby wpływ na zmianę wysokości świadczenia.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł L. B. żądając ponownego przeliczenia emerytury i ustalenia kapitału początkowego uwzględniając zarobki za rok 1977r., podnosząc, że przedłożone przez niego w okresie wcześniejszym zaświadczenie o zarobkach obejmujące rok 1977 było zaświadczeniem niepełnym gdyż uwzględniało jedynie wynagrodzenia za część roku i nie obejmowało uzyskanych zarobków za styczeń-kwiecień 1997r., kiedy to wnioskodawca pracował fizycznie mając ustalone wynagrodzenie w stawce godzinowej. (odwołanie – k. 2-3 as).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie (k. 4 as).

Na rozprawie w dniu 27.02.2015r. wnioskodawca wyjaśnił, że zarobki za rok 1977 przedstawione przez pracodawcę w zaświadczeniu o zatrudnieniu z 2011 roku, które było podstawą do ustaleń wysokości kapitału początkowego i wysokości emerytury, w tym orzeczenia Sądu z 2012r., były niepełne. Wnioskodawca uzyskał taką informację od zakładu pracy w przedłożonym do ZUS wraz z wnioskiem o ponowne ustalenie wysokości emerytury piśmie z dnia 07.03.2014r. Wyraźnie wskazano w nim, że RP-7 obejmuje jedynie wynagrodzenia na podstawie angaży za okres od maja do czerwca 1977r., Pozostały okres nie został ujęty ze względu na fakt, że od stycznia do kwietnia wnioskodawca był zatrudniony na stawce godzinowej a w zakładzie pracy nie zachowała się ewidencja czasu pracy.

W tej sytuacji wnioskodawca domagał się ustalenia wysokości emerytury według zarobków za cały okres roku 1977. (wyjaśnienia k. 15vas)

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

L. B. w dniu 8 marca 2010 roku złożył wniosek o emeryturę (k. 1-3 ae). Na podstawie wyroku z dnia 1 lutego 2011 roku sygn. akt VII U 2236/10 (k. 51 ae) oraz decyzji z dnia 25 marca 2011 roku znak: (...)wnioskodawca jest uprawniony do emerytury od (...)roku (decyzja – ae).

Decyzjami z dnia 30 stycznia 2013 roku oraz 26 lutego 2013 roku ubezpieczonemu przeliczono emeryturę. Ostatecznie do ustalenia jej wysokości przyjęto:

- obliczając wysokość w trybie art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2009.153.1227 j.t.) - przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia od 1970 do 2001 roku, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 111,97 %, okresy składkowe 381 miesięcy i nieskładkowe 91 miesięcy, co dało kwotę 2 069,23 zł;

- obliczając wysokość w trybie art. 26 ustawy FUS – kwotę składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, odpowiednio 28 787,02 zł oraz 457 587,35 zł, średnie dalsze trwanie życia prognozowane na 247,5 miesięcy, co dało kwotę 1 965,15 zł,

- obliczając wysokość emerytury zgodnie z art. 183 ustawy FUS – 70% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 tj. 1 448,46 zł oraz 30% emerytury obliczonej na podstawie art. 26 tj. 589,55 zł, co dało kwotę 2 038,01 zł (decyzja z 26 lutego 2013 roku – ae).

Do ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru nie przyjmowano roku 1977 gdyż udokumentowane za ten okres zarobki dawały niższy wskaźnik niż w pozostałych latach przyjętych do obliczeń.

Na identycznej podstawie ustalono wysokość emerytury decyzją z dnia 15.04.2014r.

Opisane wyżej decyzje przeliczające wysokość emerytury były poprzedzone postępowaniami związanymi z ustaleniem wysokości kapitału początkowego. M.in. na skutek odwołania wnioskodawcy od decyzji z dnia 09.03.2011r. Sąd Okręgowy w sprawie VII U 394/12 prawomocnym wyrokiem z dnia 12.12.2012r. ustalił wnioskodawcy wysokość kapitału początkowego wyliczonego z 10 lat kalendarzowych od stycznia 1978r. do 1987r. z uwzględnieniem wynagrodzenia za rok 1977 w wysokości 40 700zł, 1978 w kwocie 63 600zł, 1985 w kwocie 195 315zł. W toku tego postępowania wnioskodawca przedłożył zaświadczenie o wynagrodzeniu z dnia 14.04.2011r. z tytułu zatrudnienia w (...) SA w latach 1977-1978. Obliczony na podstawie wynagrodzeń z lat 1978-1987 wskaźnik wynosił 116,82% a wysokość kapitału początkowego po przeliczeniu na dzień 01.01.1999r. 162 351,20zł. (akta VII U 394/12)

Wnioskodawca podejmował też próbę przeliczenia na podstawie art. 111 ustawy emerytalnej wysokości emerytury przy uwzględnieniu podstawy wymiaru z lat 1978-1987 i wynikającego z niego wskaźnika 116,82% ale wobec braku

podstaw prawnych wyrokiem z dnia 16.10.2013r. SO w Lublinie w sprawie VII U 1460/13 jego odwołanie od decyzji z dnia 12.04.2013r. oddalił. (akta VII U 1460/13)

W piśmie z dnia 01.10.2014r. L. B. zwrócił się do ZUS o zaliczenie mu do wysokości kapitału początkowego i wysokości emerytury dodatkowych zarobków za okres od stycznia do kwietnia 1997, które osiągnął będąc w tym czasie zatrudniony w oparciu o stawkę godzinową. Wnioskodawca dokonał własnych wyliczeń wysokości zarobków przyjmując obowiązującą w tamtym okresie liczbę godzin pracy dla osoby zatrudnionej w pełnym wymiarze czasu pracy. Do pisma dołączył informacje uzyskane od pracodawcy, angaże, poprzednie niepełne zaświadczenie o wynagrodzeniu i wyjaśnienie zakładu pracy dlaczego RP-7 nie obejmuje zarobków za cały rok 1977.

Po dokonaniu oceny przedstawionego wniosku oraz dołączonych dokumentów ZUS zaskarżoną decyzją odmówił ponownego ustalenia wysokości emerytury twierdząc, że wnioskodawca nie przedstawił nowych dokumentów ani nie ujawnił nowych okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, które miały by wpływ na jej wysokość.

W toku postępowania Sąd zwrócił się do (...) SA w M., następcy prawnego zatrudniającego wnioskodawcę w spornym okresie i zobowiązał do nadesłania zaświadczenia o zarobkach i zatrudnieniu wnioskodawcy z lat 1977-1990, z tym, że w odniesieniu do zarobków z 1977 roku Sąd zobowiązał do ustalenia ich za cały rok 1977, przyjmując, iż wnioskodawca uzyskał wynagrodzenie w okresie od stycznia do kwietnia 1977r. w wysokości odpowiadającej kwotom z angaży przy założeniu, że należało pomnożyć ustaloną dla niego stawkę godzinową przez liczbę obowiązujących wówczas godzin pracy osoby zatrudnionej w pełnym wymiarze czasu pracy. Jednocześnie Sąd zobowiązał (...) SA do nadesłania akt osobowych wnioskodawcy. (postanowienie k. 16as)

W odpowiedzi zostały nadesłane akta osobowe wnioskodawcy oraz zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu RP-7, w tym obejmujące rok 1977 z wynagrodzeniem ustalonym w oparciu o przesłanki wskazane przez Sąd. (k.19 i 21as)

Uzyskaną dokumentację Sąd przesłał do ZUS w celu ustalenia hipotetycznej wysokości emerytury (ewentualnie wysokości kapitału początkowego) wnioskodawcy na dzień 01.10.2014r. (k.22as)

W odpowiedzi ZUS po zapoznaniu się z przesłaną dokumentacją i po ponownym przeliczeniu kapitału początkowego wnioskodawcy ustalił, że korekta wynagrodzenia za rok 1977 nie ma wpływu na wysokość kapitału początkowego. Nadal najkorzystniejszy jest sposób ustalenia wysokości kapitału początkowego w oparciu o podstawę wymiaru obejmującą lata 1978-1987. Jednakże po dokonaniu przeliczenia emerytury rok 1977 wchodzi do podstawy wymiaru i zmienia jej wysokość. Podstawa wymiaru została obliczona z 20 lat wybranych z całego okresu zatrudnienia i ujmuje rok 1977. Zwiększenie wysokości wynagrodzeń za rok 1977 z kwoty 40 700zł. na kwotę 53 504zł. pozwala na ustalenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 112,75%. W konsekwencji wysokość emerytury nieznacznie jednak uległa zmianie. (pismo ZUS wraz z hipotetyczną wysokością emerytury oraz obliczeniami wysokości emerytury i kapitału początkowego- k. 29-38as)

Wnioskodawca zgodził się z tak ustaloną wysokością emerytury i na rozprawie w dniu 11 stycznia 2016 roku wnosił o zmianę zaskarżonej decyzji zgodnie ze wskazanymi wyliczeniami ZUS.

Powyższy stan faktyczny został w całości ustalony w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach ubezpieczeniowych L. B., aktach jego spraw sądowych oraz dokumentacji nadesłanej przez (...) SA oraz informacjach ZUS. Zostały one wystawione przez uprawniony podmiot i spełniają stawiane im wymogi formalne. Zasługiwały na obdarzenie ich wiarą.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie L. B. jest zasadne.

Wbrew twierdzeniom zawartym w zaskarżonej decyzji organ rentowy nie dokonał wnikliwej analizy wniosku L. B.. Wnioskodawca domagał się ponownego ustalenia wysokości emerytury wskazując organowi, że przedstawione

pierwotnie dokumenty na wysokość jego wynagrodzenia za rok 1977, który miał znaczenie dla wysokości jego świadczenia nie były poprawne. Wnioskodawca wyraźnie wskazał, że przedstawione w 2011 roku zaświadczenie o wysokości zatrudnienia szacowało jego zarobki jedynie za część roku i takie niepełne zaświadczenie było również podstawą do orzekania przez Sąd Okręgowy w Lublinie w sprawie VII U 394/12. Wnioskodawca dołączył do swojego wniosku informację nadesłaną mu przez pracodawcę, w której wyjaśniono, że zarobki za rok 1977 obejmowały jedynie wynagrodzenia zawarte w angażach wskazane kwotowo w okresie od maja do grudnia 1977r. a nie obejmowały zarobków od stycznia do kwietnia, w okresach kiedy wynagrodzenie ustalone było w stawce godzinowej a wobec braku u pracodawcy dokumentacji ewidencji czasu pracy pominięto ten okres. Faktem jest, że wnioskodawca nie przedstawił precyzyjnych dowodów jaka była wysokość jego wynagrodzeń w spornym okresie. Jednakże załączył do wniosku obowiązujące wówczas angaże i dokonał własnych wyliczeń wynagrodzenia. Organ emerytalny bez głębszej analizy uznał, że nie stanowi to nowych dowodów mających wpływ na wysokość wypłacanego świadczenia.

Stanowisko takie nie było słuszne. Skoro ewidentnie pracodawca wskazuje, że dokument w którym określono wysokość wynagrodzenia, stanowiący podstawę wyliczeń wysokości emerytury zawiera niepełne dane to nie można twierdzić, że nie są to nowe okoliczności nie mające wpływu na wysokość świadczenia. Ewentualnie wskazana przez wnioskodawcę obliczona wysokość wynagrodzeń mogłaby być dla ZUS niewiarygodna ale bezwzględnie zaszyły nowe okoliczności istotne dla wysokości emerytury.

Skonkretyzowanie tych okoliczności nastąpiło w toku postępowania sądowego, kiedy to Sąd zobowiązał następcę prawnego pracodawcy wnioskodawcy do ustalenia wysokości wynagrodzeń wnioskodawcy w spornym okresie i do Sądu wpłynęło zaświadczenie ustalające wynagrodzenia. Wynagrodzenia te okazały się wyższe niż pierwotnie a w konsekwencji wyższa okazała się wysokość emerytury wnioskodawcy.

Sąd uznał przedstawione przez (...) SA zaświadczenie za wiarygodne i stanowiące podstawę do rozstrzygnięcia. Nie ulega wątpliwości, że wnioskodawca w spornym okresie pracował na stanowisku tokarza w wydziale mechanicznym w pełnym wymiarze czasu pracy i wynagrodzenie miał ustalone według stawki godzinowej. Jednocześnie jak wynika z akt osobowych składnikiem wynagrodzenia była dodatkowo premia regulaminowa. Bezsporne jest, że w zakładzie pracy nie zachowała się ewidencja czasu pracy wnioskodawcy i nie jest możliwe dokładne co do godziny ustalenie ile godzin przepracował wnioskodawca w okresie styczeń- kwiecień 1977 roku. Z akt osobowych nie wynika aby w tym czasie miał jakąś przerwę w zatrudnieniu. Zatem przyjęcie, że w omawianym czasie wykonywał pracę w rozmiarze wówczas obowiązującym pracownika zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy jest w pełni uzasadnione. Dlatego zdaniem Sądu nie ulega wątpliwości, że wnioskodawca w tym czasie osiągnął co najmniej wynagrodzenie w wysokości odpowiadającej liczbie obowiązujących godzin pracy pomnożone przez stawkę godzinową. Nie można wykluczyć, że i tak jest to wynagrodzenie zaniżone. Nie można bowiem zapominać o tym, że wnioskodawca mógł pracować w godzinach nadliczbowych, co bywało powszechną praktyką a także był uprawniony do premii regulaminowej i nie można wykluczyć, że taką premię otrzymywał. Jednakże ponieważ brak w tym zakresie jakichkolwiek pewnych danych to te składniki zostały pominięte. Zatem, o ile wobec braku dokumentacji płacowej zdaniem Sądu nie ulega wątpliwości, że wnioskodawca mógł osiągnąć w omawianym okresie wyższe zarobki to na pewno były one w wysokości co najmniej takiej jak zostało to podane w nowym zaświadczeniu o zatrudnieniu.

W tej sytuacji żądanie wnioskodawcy o ponowne przeliczenie emerytury znajduje w pełni uzasadnienie w treści art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2013.poz. 1440 z późn. zm.).

Kwestię przeliczenia emerytury określa art. 111 ust. 1 ustawy FUS. Zgodnie z jego treścią wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenie emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,

2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,

3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt ustaleń faktycznych niniejszej sprawy należy stwierdzić, że wykazane zostało w toku postępowania sądowego, iż podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne prowadzące do ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wyższego niż dotychczas przyjęty, np. decyzją z dnia 15 kwietnia 2014 roku w wymiarze 111,97%, zatem jest podstawa do ponownego przeliczenia emerytury. Z uwagi na to, że wszystkie okoliczności sporne zostały wyjaśnione dopiero w toku postępowania sądowego - wnioskodawca składając wniosek o przeliczenie emerytury poza zakwestionowaniem wysokości zarobków za rok 1977 i udokumentowaniem tego faktu nie wskazał poza własnymi wyliczeniami precyzyjnych dowodów pozwalających organowi emerytalnemu na ustalenie ich wysokości, Sąd z tego powodu przyjął, że ZUS nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie prawa w terminie.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ §2 kpc Sąd orzekł jak w sentencji.